

Presentatie 14.1

De antibiotica resistentie van *Escherichia coli* geïsoleerd bij vrouwelijke patiënten in de huisartsenpraktijk met klachten van een ongecompliceerde urineweginfectie in de af (4)

A.A. van Driel¹, E. Stobberingh², A. Verbon¹

¹ErasmusMC Rotterdam, ROTTERDAM

²GGD Rijnmond, ROTTERDAM

Introductie

Antibiotica resistentie is wereldwijd een toenemend probleem. De belangrijkste oorzaak is het gebruik van antibiotica bij mens, dier en landbouw. De grootste bijdrage in de hoeveelheid voorgeschreven antibiotica is in de eerste lijn, (80—90%). Om het optimaal gebruik van antibiotica te waarborgen is het verzamelen en analyseren van resistentie data nodig om actuele richtlijnen op te stellen en zo het probleem van resistentie te beheersen. Wij bepaalden in 2014 de antibiotica gevoeligheid van *Escherichia coli* (*E. coli*) geïsoleerd uit de urine van vrouwelijke patiënten in de huisartsenpraktijk met klachten van een ongecompliceerde urineweginfectie en vergeleken deze met de data van 2004 en 2009.

Methode

In 30 huisartspraktijken van het NIVEL peilstation netwerk werden urine monsters verzameld van vrouwen met symptomen van een ongecompliceerde urineweginfectie. Patiënten kenmerken, de antibiotica gevoeligheid inclusief de productie van extended spectrum beta lactamase (ESBL) van de geïsoleerde *E. coli* werden geanalyseerd en de gevoeligheid bepaald voor amoxicilline, co-amoxiclav, trimethoprim, co-trimoxazole, ciprofloxacine, nitrofurantoinen en fosfomycine.

Resultaten

Er werden in totaal 689 urine monsters verzameld en uit 572 (83%) werd een *E. coli* geïsoleerd. De antibiotica gevoeligheid voor de meest geteste antibiotica was stabiel in de afgelopen 10 jaar. Alleen voor ciprofloxacine daalde de gevoeligheid van 96% in 2004, 97% in 2009 tot 94% in 2014 ($P < 0.05$) en voor co-amoxiclav was de gevoeligheid 88% in 2004, 87% in 2009 en steeg tot 92% in 2014. De prevalentie van ESBL producerende *E. coli* steeg van 0.1% in 2004 naar 2.2% in 2014 ($P < 0.05$). De antibiotica gevoeligheid voor co-trimoxazol was het hoogst in het westen (88%) en het laagst in het noorden (72%, $p = 0.021$) van Nederland. De gevoeligheid van ciprofloxacine was gerelateerd aan antibiotica gebruik in de afgelopen drie maanden (97% geen, vs. 90% wel, $P = 0.002$) en de leeftijd > 70 jaar (≤ 70 jaar 95%, > 70 jaar 88%, $P = 0.005$). In 2014 werd meer fosfomycine voorgeschreven vergeleken met 2009 (14.3% versus 5.6%), co-amoxiclav, co-trimoxazol en ciprofloxacine werden minder voorgeschreven ($P < 0.05$). De prevalentie van het ESBL producerende *E. coli* nam toe van 0.1% (1/1378) in 2004, 1% (5/489) in 2009 tot 2.2% (10/445) in 2014.

Conclusie

De antibiotica gevoeligheid van de geïsoleerde *E. coli* voor de meeste antibiotica was stabiel in de afgelopen 10 jaar, uitgezonderd de afname in gevoeligheid voor ciprofloxacine en de toename in gevoeligheid voor co-amoxiclav en in de prevalentie van ESBL producerende *E. coli*. Het structureel verzamelen en analyseren van de antibiotica gevoeligheid is nodig om de NHG richtlijn en het antibiotica beleid te evalueren en zo nodig bij te stellen. Samenwerking met laboratoria en huisartsen op lokaal en regionaal niveau is nodig om actuele resistentie data te verkrijgen en te analyseren. Mede met het doel om de onderlinge samenwerking tussen huisartsen, professionals van zorginstellingen en laboratoria te stimuleren zijn in 2017 regionale zorgnetwerken opgezet om zodoende bij te dragen aan het beheersen van het resistentie probleem.

Vragen aanwezig

Wat merkt de huisarts van de regionale zorgnetwerken tot nu toe? Is er een samenwerking met andere professionals met betrekking tot antibiotica gebruik en resistentie bestrijding op dit moment bij u in de regio? Hoe willen wij als huisarts bijdragen aan het beheersbaar houden van antibioticaresistentie op lokaal niveau?